अनुसूची- २

(दफा ४तथा अनसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

बोदेबरसाईन नगरपालिका सप्तरी

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ५ संख्याः १ मितिः

भाग-२

बोदेबरसाईन नगरपालिका

कार्यपालिका निर्यण मिति २०७६/०३/०४

राजपत्र प्रकाशित मिति २०७६/०४/१७

मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

आज्ञाले,

नामः घनश्याम यादव

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सडक, पुल, पुलेसा, ढल, खानेपानी, सिंचाइ जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरु नियमित रुपमा निर्माण गरिरहेका हुन्छन् । यस्ता पूर्वाधारका आयोजनाहरुलाई दीगो रुपमा सञ्चालनमा ल्याउनका लागि त्यस्ता आयोजनाहरुको नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गर्नु अपरिहार्य हुन्छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड ट को बुँदा (२) र (३) मा पनि गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले स्थानीय ग्रामिण तथा कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, पुलेसा, सिँचाइ र तटबन्ध सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन, मर्मत सम्भार, रेखदेख, स्तरोन्नति, अनुगमन तथा नियमन गर्नुपर्ने भनि उल्लेख छ । गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले गर्नुपर्ने मर्मत सम्भार कार्यको लागि विशेष कोषको स्थापना गरी कार्यक्रम गर्दा मर्मत सम्भार गर्ने कार्य ब्यबस्थित तथा बिधि संगत ढंगले सञ्चालन भइ सम्पन्न हुनेहुदा बोदेबरसाईन नगरपालिकाको पनि सडक, पुल पुलेसा, ढल, सिँचाइ, खानेपानी लगायतका भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरुलाई आवश्यकता अनुसार मर्मत गरी दीर्घकालसम्म सञ्चालनमा ल्याउनका लागि यो **मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६** तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद : एक
संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यस कार्यविधिको नाम **बोदेबरसाईन नगरपालिकाको मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६** रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "कोष" भन्नाले मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६ बमोजिम स्थापना भएको कोषलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "नगरपालिका " भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "सभा"भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकाको नगर सभालाइ सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "कार्यपालिका" भन्नाले बोदेबरसाईन नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) "समिति" भन्नाले कोष सञ्चालनको लागि गठन गरिएको समिति सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "प्रमुख" भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकाको प्रमुख पदमा निर्वाचित बहालवाला नगरपालिका प्रमुख वा नगरपालिका प्रमुखको कार्य गर्न जिम्मेवारी प्राप्त अधिकारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) "उप-प्रमुख" भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकाको उप-प्रमुख पदमा निर्वाचित बहालवाला नगरपालिका उप-प्रमुख वा नगरपालिका उप-प्रमुखको कार्य गर्न जिम्मेवारी प्राप्त अधिकारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

(झ) "कर्मचारी" भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकामा कार्यरत स्थायी अस्थायी वा करार सेवाका कर्मचारी सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले बोदेबरसाईन नगरपालिकाको प्रशासकीय प्रमुखको रुपमा कामकाज गर्न तोकिएका अधिकारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ट) "मन्त्रालय" भन्नाले स्थानीय तह हेर्ने नेपाल सरकारको मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ठ) "संयोजक" भन्नाले मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन समितिका संयोजकलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ड) "सदस्य सचिव" भन्नाले मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन समितिको सदस्य सचिवलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ढ) "गैर सरकारी संस्था" भन्नाले जिल्ला प्रशासन कार्यालय लगायत नेपाल सरकारको विभिन्न निकायमा विधिवत रुपले दर्ता भएका सामाजिक संस्थाहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ण) "पूर्वाधार" भन्नाले सडक, ढल, सडक पेटी, पुल, पुलेसा, नहर, कूलो, सार्वजनिक पार्क, रंगशाला, ल्याण्डफिल्ड क्षेत्र, सार्वजनिक शौचालय, सांस्कृतिक सम्पदाहरु आदिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(त) "मर्मत सम्भार" भन्नाले पूर्वाधारहरुको नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गर्ने कार्य भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(थ) "आर्थिक बर्ष" भन्नाले श्रावण १ गतेबाट शुरुभइ आषाढ मसान्तमा समाप्त हुने अबधिलाइ सम्झनु पर्दछ ।

(द) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस कार्यविधि अन्तर्गत वनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

३. कार्यविधिको उद्देश्य

यस कार्यविधिको प्रमुख उद्देश्य बोदेबरसाईन नगरपालिका भित्र रहेका सडक, बाटो, नहर, कूलो, पुल पुलेसा, ढल, खानेपानी लगायतका पूर्वाधारहरुको नियमित रुपमा व्यवस्थित तवरले मर्मत सम्भार गर्ने प्रणालीको विकास गर्नु रहेको छ । साथै नियमित रुपमा मर्मत गरिनु पर्ने पूर्वाधारहरुको पहिचान गर्न, सो अनुसार योजना तर्जुमा गर्न, नियमित रुपमा गरिने खर्चको नियन्त्रण गर्न, लागत अनुमानमा एक रुपता कायम गर्न र नगरपालिका भित्र मर्मत गर्नु पर्ने र नपर्ने पूर्वाधारहरुको विवरण बनाई नगरपालिकाको काम कारबाहीमा एकरुपता कायम गर्नु नै यसको मूल उद्येश्य भएतापनि यस बाहेकमा अन्य उद्देश्यहरु तल उल्लेख गरिए अनुसारका छन ।

(क) सडक, खानेपानी, ढल लगायतका अन्य पूर्वाधारहरुको मर्मत सम्भारका लागि प्राप्त हुने श्रोत र साधनहरुको व्यवस्थित रुपले सञ्चालन गर्ने ।

(ख) उपभोक्ता समिति, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुबाट निर्माण भए गरेका योजनाहरुमा स्थानीय जनसमुदायको अपनत्व बृद्धि गर्ने ।

(ग) स्थानीय श्रोत र साधनहरुको व्यवस्थित रुपमा परिचालन गर्ने ।

(घ) स्थानीय उपभोक्ताहरुलाई सम्पन्न तथा निर्माणाधिन योजना तथा आयोजनाहरुमा हाम्रो, हामीले र हाम्रा लागि भन्ने भावना जागृत गराउने ।

(ङ) वार्षिक रुपमा मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने सडक लगायतका अन्य पूर्वाधारहरुको विवरण तयार पारी मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रम तयार पार्ने ।

(च) वर्तमानमा सो लगानी वा थोरै मेहनतबाट भविष्यमा हुने ठूलो क्षतिबाट योजना तथा आयोजनाहरुलाई समयमा नै बचाउने ।

(छ) पुराना योजनाहरुलाई बीचमै रोकेर नयाँ योजना माग गर्ने प्रक्रियालाई निरुत्साहित पार्ने ।

(ज) स-साना मर्मत संभार तथा आयोजनाहरुबाट निरन्तर लाभ लिने क्षमताको विकास स्थानीय उपभोक्तामा गराउने ।

(झ) स-साना आयोजना तथा योजनाका लागि पनि दाता खोज्ने प्रबृतिलाई निरुत्साहित गर्दै जाने ।

(ञ) मर्मत सम्भार कार्यहरुलाई सहयोग दिई कार्यमा सरलता ल्याउने ।

(ट) आयोजनाहरु सम्पन्न भएपछि दिगोपना कायम राख्ने ।

(ठ) नगरपालिका क्षेत्र भित्र सेवाग्राहिहरुको सेवा प्रवाहमा सुनिश्चितता प्रदान गर्ने ।

४. कार्यविधिको प्रयोगकर्ता

यस कार्यविधिको प्रयोग देहाय बमोजिमका व्यक्ति वा निकायले गर्न सक्नेछन् ।

(क) बोदेबरसाईन नगरपालिका, वडासमिति, नगरपालिका क्षेत्र भित्रका नागरिक समाज, उपभोक्ता समिति, ठेकेदार, कर्मचारीहरु ।

(ख) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका टोल विकास संस्था, सामुदायिक संस्था तथा यस कार्यमा प्रयोग हुने व्यक्ति तथा समुदायहरु ।

(ग) नगरपालिका क्षेत्र भित्र काम गर्ने राजनैतिक संयन्त्र, अनुसन्धानकर्ता, सामाजिक कार्यकर्ता, विकास साझेदार तथा अन्य सरोकारवाला निकायले पनि यसको प्रयोग गर्न सक्नेछन् ।

५. कार्यविधिको कार्य क्षेत्र र सीमा

यस कार्यविधिमा मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक पर्ने व्यवस्थापकीय तथा संस्थापकीय पक्षलाई पनि समेट्न खोजिएको छ । बोदेबरसाईन नगरपालिकाको कार्यालयले आफ्नो प्रयोजनका लागि मात्र यो कार्यविधि बनाएको हुँदा यसको कार्य सीमा बोदेबरसाईन नगरपालिकाको सबै क्षेत्रमा मात्र रहने छ । साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को प्रावधान समेत यसमा आकर्षित हुने हुँदा यो कार्यविधिलाई बोदेबरसाईन नगरपालिका क्षेत्रमा काम गर्ने बिभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी क्षेत्रका निकायले समेत मार्गदर्शनको रुपमा लिन सक्नेछन । साथै प्रस्तुत कार्यविधि अन्य स्थानीय तहको लागि समेत उपयोगी हुन सक्नेछ ।

६. आवश्यकता

स्थानीय तहमा बढ्दै गएको कार्यक्षेत्रको विस्तारका साथै सम्पन्न भए गरेका विकास निर्माण कार्यहरुको दिगोपना कायम गरी नगरपालिकाका वासीन्दाहरुमा भरपर्दो सेवा प्रवाह प्रदान गर्न, नेपाल सरकार लगायत अन्य निकायहरुबाट भएको लगानीको प्रतिफल हासिल गर्न, विकास खर्चमा मितव्ययितता कायम गर्न, पूर्वाधारहरुको दीर्घकालीन प्रयोग बढाउन तथा भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउनका लागि योजनावद्ध, नियमित एवम् प्रभावकारी रुपमा मर्मत सम्भार कार्य परिचालन गर्न अति आवश्यक भएको छ । यसका साथै देहायका कारणहरुबाट पनि यसको आवश्यकता तथा महत्व वुझ्न सकिन्छ जसलाइ बुँदागत रुपमा उल्लेख गरिएको छ ।

(क) बोदेबरसाईन नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडकहरु लगायत अन्य पूर्वाधारहरुको सेवालाई सूचारु राख्न,
(ख) सम्भावित दुर्घटनालाई घटाउन,
(ग) जटिल किसिमका क्षतिहरुबाट बचाउन,
(घ) नगरपालिकाका वासीन्दाहरुको आधारभूत हक अधिकारको संरक्षण गर्न,
(ङ) नगरपालिका तथा अन्य निकायबाट भएको लगानीको संरक्षण गर्न,
(च) अन्तर स्थानीय तहहरुसंग समन्वय कायम राख्न,
(छ) सवै नागरिकहरुको नगरपालिकाको पहुँचमा बृद्धि गर्न,
(ज) वातावरणीय समस्याहरुबाट जोगाई राख्न,
(झ) सेवा प्रवाहलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्न ।

७. कानुनी आधार

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ को उपदफा (२) मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेको स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको सेवा उपयोग गरे वापत सम्बन्धित सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राहीलाइ सेवा शूल्क लगाउन सक्नेछ भनि उल्लेख छ । यसरी सेवाग्राहीबाट प्राप्त रकम पूर्वाधारहरुको दीर्घकालीन प्रयोग बढाउन तथा भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउनका लागि योजनावद्ध, नियमित, प्रभावकारी रुपमा मर्मत सम्भार कार्य परिचालन गर्न अति आवश्यक देखिन्छ । त्यस्तै किसिमले दफा १०२ को उपदफा (१) र (२) मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन वनाउन सक्ने र ऐनको अधीनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, कार्यविधि, निर्देशिका र मापदण्ड वनाउन सक्नेछ भनि उल्लेख छ ।

८. गैरसरकारी संस्थालाई प्रोत्साहित गर्नुपर्ने

नगरपालिका क्षेत्रभित्र विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको पहिचान, तर्जुमा, सञ्चालन, रेखदेख, मूल्यांकन तथा मर्मत सम्भार गर्ने कार्यका लागि गैर सरकारी संस्थालाई प्रोत्साहित गर्नु पर्नेछ । गैर सरकारी संस्थाहरुले आफ्नै र नगरपालिकाबाट प्राप्त श्रोतबाट कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सक्नेछन् । यसरी आयोजना सञ्चालन गर्ने गैर सरकारी संस्थाहरुले आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको पूर्ण विवरण नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ । नगरपालिकाले पनि मर्मत सम्भार लगायतका कार्यहरु सम्बन्धित क्षेत्रका गैर सरकारी संस्था मार्फत योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन र सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद : दुई
मर्मत सम्भार सम्बन्धी नीति तथा कार्यनीतिहरु

९. नीति

नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरपालिका स्वयंले र सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुबाट सञ्चालन गरिने विकास निर्माणका कार्यहरु लगायत सार्वजनिक सेवा सम्बन्धी काम कारवाही सञ्चालन गर्दा सकेसम्म नगरपालिका क्षेत्रका सवै पूर्वाधारका साथै सार्वजनिक सडक, पुल, पूलेसा, कूलो तथा नहर लगायतका संरचनाहरुको स्थायी र दिगोपनका लागि आवश्यक मर्मत सम्भार कार्य गर्न बोदेबरसाईन नगरपालिकाले अनुकूल वातावरण तयारगर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछ ।

१०. कार्यनीति

यस कार्यविधिको नीति कार्यान्वयन गर्नका लागि बोदेबरसाईन नगरपालिकाबाट देहाय अनुसारका कार्यनीतिहरु अबलम्बन गरिनेछ ।

(क) मर्मत सम्भार कार्य भरसक श्रमप्रदान वा कामदारहरु सोझै परिचालन गरी वा उपभोक्ता समितिको माध्यमबाट वा ठेक्कापट्टाबाट गराउने ।

(ख) मर्मत सम्भार कार्य भरसक श्रममूलक स्थानीय नेतृत्व हुने गरी, वातावरणमैत्री प्रविधि प्रयोग गरी सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट संचालन गर्ने ।

(ग) सम्भव भएसम्म स्थानीय नागरिकहरुको ज्ञान, सीप, अनुभव र योग्यतालाई विकास कार्यमा उपयोग गर्ने ।

(घ) प्रत्येक वर्ष मर्मत सम्भारका कार्यहरुको लागि सम्भव भएसम्म आवश्यक सूचि तयार गरी सम्भाव्य क्षेत्र लगायतका अन्य जोखिमपूर्ण स्थानहरुका साथै सार्वजनिक यातायातलाई सूचारु गर्नु पर्ने जस्ता कुराहरुलाई बढी ध्यान दिई यस किसिमको कार्यलाई सहज र सरल बनाउने ।

(ङ) सडक, पुल, पूलेसा, कूलो तथा नहर लगायतका पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि लाभान्वित क्षेत्रका जनता, उपभोक्ता समितिलाई नगरपालिकाको आवश्यक पहलमा मर्मत सम्भार कार्य सहितको जिम्मेवारी क्रमश दिंदै जाने ।

(च) नगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न भएका र निर्माणाधिन अवस्थाका पूर्वाधारहरुको उचित मर्मत सम्भार सहित दिगो उपयोगिताको लागि नगरपालिकाको आफ्नै श्रोत, नेपाल सरकारको अनुदान अन्तर्गत पूर्वाधार क्षेत्रका लागि वार्षिक रुपमा विनियोजित रकमको निश्चित प्रतिशत रकम मर्मत सम्भारको लागि उपयोग गर्ने ।

(छ) मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापनको जिम्मेवारी नगरपालिकाले उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्दै जाने ।

(ज)मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि कार्यान्वयनका लागि नगरपालिका, नगरपालिकाबासी तथा उपभोक्ता समितिहरुले समय समयमा बैठक बसी देखिएका समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।

११. योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन

नगरपालिकाले सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट मर्मत सम्भार योजनाहरु तर्जुमा गर्नु पर्दछ । जसको प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुने छ ।

(क) समितिको गठन तथा कोषको व्यवस्थापन,
(ख)भौतिक अवस्थाको विवरण संकलन, प्राप्त विवरणको लेखाजोखा तथा छलफल,
(ग) प्रारम्भिक लागत अनुमान र प्राथमिकीकरण,
(घ) विस्तृत अध्ययन तथा लागत अनुमानको तयारी,
(ङ) समितिबाट योजना सहितको कार्यक्रमको तयारी,
(च) योजना शाखाबाट निरीक्षण र उपभोक्ता समितिहरुको गठन,
(छ) नगरपालिकाको विकास कार्यक्रममा समावेश,
(ज) कार्यान्वयन व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक परीक्षण,
(झ) अनुगमन तथा मूल्यांकन
(ञ) कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन,
(ट) समिक्षा ।

परिच्छेद : तीन
कोष व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

१२. कोषको स्थापना र खाता सञ्चालन

(क) नगरपालिकामा एक मर्मत सम्भार विशेष कोष स्थापना गरिनेछ । उक्त कोषमा देहाय अनुसारका रकमहरु रहनेछन ।

(१) मर्मत सम्भार विशेष कोषका लागि हालसम्म छुट्याईएको सम्पूर्ण रकम,

(२) प्रत्येक आर्थिक वर्षमा नगर सभाले आफ्नो कोषमा जम्मा भएको आन्तरिक आयबाट विनियोजन गरेको रकम,

(३) कुनै व्यक्ति वा संस्था वा निकायद्धारा कोषलाई प्राप्त हुने सहयोग वा अनुदान रकम,

(४) नगर सभाको स्वीकृतिमा प्राप्त अन्य रकम,

(५) नेपाल सरकारबाट विनियोजित रकम,

(६) अन्य विविध श्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(ख) नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने भौतिक निर्माणसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुको लागी विनियोजित रकमको आधारमा मर्मत संम्भारको लागी रकमको व्यवस्था गरीने छ ।

(ग) तोकिएको बैंकमा “मर्मत सम्भार विशेष कोष” नामको एक खाता खोली आर्थिक कारोबार सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) यस कोषको खाता सञ्चालन नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट गरिने छ ।

१३. कोषको प्रयोग

यस कोषको रकम देहाय बमोजिमको कामको लागि प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

(क) नियमित मर्मत सम्भारको कार्य गर्न गराउन,

(ख) सार्वजनिक बाटो, पूल, पुलेसा, ढल, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता भौतिक पूर्वाधार प्रति सकारात्मक धारणा, सम्मान, मर्यादा र दायित्व वोध बारे जनचेतना अभिवृद्धि गर्न गराउन,

(ग) मर्मत सम्भार सम्बन्धी काम गर्ने संस्थाहरु बीच समन्वय र कार्यमा स्तरीयता ल्याउन नीरन्तर सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्न,

(घ) सामाजिक सचेतना तथा सहभागिता मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ।

१४. नपुग रकमको व्यवस्था

रकम अभाव भई सञ्चालित कार्यक्रमहरुमा प्रत्यक्ष असर पर्ने अवस्था भएमा व्यवस्थापन समितिले औचित्य हेरी नपुग रकमका लागि नगरपालिकामा आवश्यक व्यवस्थाका लागि प्राविधिकको सिफारिस सहित पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. विवरण तयार पार्ने

प्रत्येक आर्थिक वर्ष शुरु हुनु भन्दा अगावै कोष सञ्चालन समितिवाट कार्यक्रम तयार पारी योजना शाखा मार्फत सम्बन्धित समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१६. अनुमानित खर्चको प्रस्तावित विवरण पेश गर्ने

आगामी आर्थिक वर्षमा मर्मत सम्भार विशेष कोषका लागि आवश्यक पर्ने रकमको व्यवस्था मिलाउन नगर सभामा वजेट प्रस्तुत गर्दा नै कार्यक्रम सहितको अनुमानित
खर्चको प्रस्तावित विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

१७. श्रेस्ता राख्ने

(क) कार्यालयले कोषको आय र व्ययको श्रेस्ता तोकिए बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(ख) समितिले प्रशासनिक खर्च नगर सभावाट तोकिएको प्रतिशत भन्दा बढी गर्न पाउने छैन ।

(ग) सभावाट उपलब्ध गराउने वजेटको रकम तोकिएको क्षेत्रवाहेक अन्यत्र खर्च गर्न पाइने छैन ।

१८. बैठक भत्ता

मर्मत सम्भार विशेष कोषका पदाधिकारीहरुले वैठकमा भाग लिए बापत नगर सभावाट तोकिए बमोजिमको मात्र वैठक भत्ता पाउने छन् ।

१९. खाता सञ्चालन

कोषको आर्थिक कारोबारको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट खाता सञ्चालन गरिनेछ ।

२०. लेखापरीक्षण

मर्मत सम्भार विशेष कोषबाट भएको आय व्ययको आन्तरिक र अन्तिम लेखा परीक्षण नगरपालिकाको लेखापरीक्षण संगसंगै सोहि लेखापरीक्षकबाट गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद : चार
कार्यान्वयन व्यवस्थापन, समितिको गठन र अन्य व्यवस्था

२१. कार्यान्वयन व्यवस्थापन

(क) सम्पन्न पूर्वाधारहरुको मर्मत सम्भार कार्य उपभोक्ता समिति वा सोझै कामदार मार्फत वा ठेक्का मार्फत गराउने व्यवस्था गरिनेछ । कुन काम कसरी गर्ने गराउने भन्ने विषयमा अवस्था हेरी समितिले तय गरे अनुसार हुनेछ । तर यस किसिमको कार्य गर्नका लागि कार्यपालिकाको पूर्व स्वीकृति भने लिनु पर्नेछ ।

(ख) उपभोक्ता समिति मार्फत मर्मत सम्भारको कार्य गराउँदा लागत सहभागिताको रकम अग्रीम रुपमा नगद जम्मा गर्नुपर्नेछ । मर्मत सम्भार कार्यको लागि पेश्की नदिई कार्य प्रगतिको आधारमा मूल्यांकन गरी नगरपालिकाले भुक्तानी दिनेछ ।

(ग) बोदेबरसाईन नगरपालिकामा मर्मत सम्भार कार्य व्यवस्थित रुपमा कार्यान्वयन गर्न तथा कोष व्यवस्थापन गर्नका लागि देहाय वमोजिमका पदाधिकारीहरु संयोजक तथा सदस्य रहने गरी एक समितिको गठन गरिनेछ ।

(१) नगरपालिका प्रमुख - संयोजक
(२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
(३) १ महिला सहित २ जना नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरु - सदस्य
(४) प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा - सदस्य
(५) प्रमुख, योजना तथा प्राविधिक शाखा - सदस्य सचिव

(घ) यस कार्यबिधि बमोजिम गठित समितिको नियमित वैठकमा कामसँग सम्बन्धित कुनै पनि व्यक्ति वा संस्थाको प्रतिनिधिलाई आवश्यकता अनुसार आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।

(ङ) आमन्त्रित पदाधिकारीले पनि वैठकमा उपस्थित भए वापत अन्य पदाधिकारीले पाए सरहको भत्ता तथा अन्य सुविधा पाउनेछ ।

(च) आमन्त्रित पदाधिकारी वा व्यक्तिको मताधिकार हुने छैन ।

२२. समितिको बैठक

(क) समितिको बैठक कम्तीमा चार महिनाको एकपटक र आवश्यक परेमा जुनसुकै बखत पनि बस्न सक्नेछ ।
(ख) समितिको बैठक संयोजकसंग परामर्श गरी सदस्य-सचिवले बोलाउनेछ ।

२३. बैठकको निर्णय

समितिको बैठकको निर्णय सम्पूर्ण सदस्य संख्याको बहुमतको आधारमा हुनेछ ।

२४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
(क) आगामी आर्थिक वर्षमा नगरपालिका क्षेत्रभित्र मर्मत गरिनु पर्ने भौतिक संरचनाहरुको लागत सहितको विवरण संकलन गरी नगर सभामा पेश गर्ने ।
(ख) ऐन र नियमावली अनुसार कोषको खातामा जम्मा गर्नु पर्ने रकम समयमा नै जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
(ग) कोषको लागि वार्षिक रुपमा आवश्यक पर्ने, यसबाट आर्जन हुने र खर्च हुने रकमको कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
(घ) कोषको आय-व्यय सम्बन्धी हरहिसाबको लेखापरीक्षण गराई सो को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन नगरपालिका मार्फत नगर सभामा पेश गर्ने ।
(ङ) सचिवालय सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने कर्मचारीहरू लगायत खर्चको व्यवस्था कार्यालय बाटै मिलाउने व्यवस्था गर्ने ।
(च) प्रत्येक चौमासिकमा कोषमा जम्मा भएको तथा खर्च भएको रकमको यथार्थ विवरण सार्वजनिक गर्ने/गराउने ।
(छ) समितिमा आवश्यक रकम जुटाउने तर्फ आवश्यक पहल गर्ने ।
(ज) बिभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुसंग नगरपालिकाको सहमतिमा कार्यक्रमहरु उपलब्ध गराउने तर्फ आवश्यक पहल गर्ने ।
(झ) श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।

२५. समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

समितिका पदाधिकारीहरुको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार

(१) समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

(२) कोषको सम्पूर्ण गतिविधिको नेतृत्व गर्ने ।

(३) कोष सम्बन्धी सम्पूर्ण उत्तरदायित्व बहन गर्ने ।

(४) समितिबाट पारित वार्षिक कार्यक्रम तथा आय व्ययको विवरण प्रस्तावित बजेटमा समावेश गरी नगर सभामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(५) कार्यक्रमहरुको विवरण समयमा नै संकलन गरि राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(ख) सदस्य-सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार

(१) कोषको कार्यालय सञ्चालन गर्ने ।

(२) बैठकको निर्णय अभिलेख गरी राख्ने ।

(३) बैठकको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने ।

(४) समितिको निर्णय अनुसार कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

(ग) सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

(१) समितिको बैठकमा नियमित रूपमा भाग लिने ।

(२) निर्णय कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने ।

(३) कोषको प्रवर्द्धन र कार्यक्रमको हित हुने कार्य प्रस्ताव गर्ने ।

(४) समितिको निर्णय अनुसार अन्य आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने ।

परिच्छेद : पाँच
मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था

२६. मर्मत सम्भारका प्रकार

मर्मत सम्भारका प्रकार निम्नानुसारका हुनेछन ।

(क) नियमित मर्मत सम्भार,

(ख) पटके मर्मत सम्भार,

(ग) आवधिक मर्मत सम्भार,
(घ) आकस्मिक मर्मत सम्भार,
(ङ) रोकथाम मूलक मर्मत सम्भार,
(च) विशेष मर्मत सम्भार ।

२७. प्राथमिकताक्रम

मर्मत सम्भार कार्यको प्राथमिकता तोक्ने काम समितिले प्राप्त तथ्यांक र वस्तुस्थितिका आधारमा गर्ने भएता पनि साधारणतया उपलब्ध साधन र श्रोत समेतलाई ध्यान दिदै निम्न प्राथमिकताका आधारमा प्राथमिकता तोकी कार्य सञ्चालन गरिने छ ।

(क) आकस्मिक मर्मत सम्भार,
(ख) नियमित मर्मत सम्भार,
(ग) पटके मर्मत सम्भार,
(घ) आवधिक मर्मत सम्भार,
(ङ) रोकथाम मूलक मर्मत सम्भार ,
(च) विशेष मर्मत सम्भार ।

२८. सडक मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिको कोष तथा व्यवस्थापन

(क) नगरपालिकाले सडक मर्मत सम्भार समितिको पहलमा स्थानीय सडक मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिबाट परिचालन हुने गरी मर्मत सम्भार विशेष कोष स्थापना गर्न सक्नेछ । यस कोषमा नगरपालिका तथा स्थानीय तहहेर्ने मन्त्रालयबाट सम्वन्धित सडक मर्मत सम्भारका लागि प्राप्त रकमहरु रहनेछन् । यस अतिरिक्त स्थानीय सडक मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिले स्वीकृत विधान बमोजिम थप श्रोतहरु समेत जुटाई रकम संचय गर्न र कोषको परिचालन समेत गर्न सक्नेछ ।

(ख) यस मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिको कोषमा निम्नानुसारका रकम जम्मा गरिनेछ :

(१) नगरपालिकाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार तोकिएको सडकमा मर्मत सम्भारका लागि विनियोजन भइ नगरपालिकामा प्राप्त हुने रकम,
(२) सवारी कर र जरिवाना रकम,
(३) प्रत्यक्ष लाभ प्राप्त गर्ने घरपरिवार एवं अन्य उपभोक्ताहरुबाट प्राप्त नगद वा स्वेच्छिक श्रम वापतको रकम,
(४) सडक बोर्ड नेपालबाट तोकिएको सडकलाई विनियोजित रकम मध्येबाट उपभोक्ता समिति मार्फत मर्मत सम्भार कार्यका लागि नगरपालिका मार्फत उपलब्ध हुने रकम,

(५) नगरपालिकाको सहमतिमा विभिन्न आयोजनाहरुबाट उपभोक्ता समितिहरु मार्फत नै तोकिएको सडकको मर्मत सम्भार कार्यमा प्रयोग गर्ने शर्तमा छुट्याईएको रकम आदि ।

(ग) मर्मत सम्भार योजनाका लागि तल उल्लेखित कार्यहरु गर्नु बोदेबरसाईन नगरपालिकाको प्रमुख दायित्व हुनेछ ।

(१) नगरपालिका भित्रको सडकहरुको स्थिति विवरण तयारी गर्ने ।

(२) नगरपालिकाको यातायात गुरुयोजना तयारी तथा अद्यावधिक गर्ने ।

२९. वार्षिक मर्मत सम्भार योजना

नगरपालिकाले निम्न विवरण सहितको निर्धारित ढांचामा वार्षिक मर्मत सम्भार योजना तयार गरी नगर सभाबाट स्वीकृत गराई राख्नुपर्नेछ ।

(क) मर्मत सम्भार कार्य आवश्यक भएका सडकहरुको विवरण,

(ख) मर्मत सम्भार कार्यको प्रकार,

(ग) मर्मत सम्भार कार्यको प्राथमिकता,

(घ) मर्मत सम्भार कार्यको डिजाइन तथा लागत अनुमान,

(ङ) उपलब्ध भौतिक सेवा तथा सुविधा र प्राविधिक श्रोतको जानकारी,

(च) कार्यान्वयन प्रक्रियाको किसिम,

(छ) प्राथमिकीकरण अनुमानित तालिका,

(ज) मर्मत सम्भार कार्य योजना ।

३०. विभिन्न निकायहरुको भूमिका

नगरपालिका स्तरीय मर्मत सम्भारको समुचित कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकामा नगरपालिकाका अतिरिक्त निम्न निकायहरुको पनि महत्वपूर्ण भूमिका रहनेछ ।

(क) नगरपालिका सँग सिमाना जोडिएका अन्य नगर तथा गाउँपालिकाहरु,

(ख) सडक मर्मत सम्भार समिति,

(ग) उपभोक्ता समिति,

(घ) सडक मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति ।

परिच्छेद : छ
विविध

३१. अनुगमन तथा मूल्यांकन

नगरपालिकाको मर्मत सम्भार विशेष कोष परिचालनका सन्दर्भमा अनुगमन तथा मूल्यांकन व्यवस्था देहाय अनुसार गरिनेछ ।

(क) नगरपालिकाको कार्यालयले यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्यांकन गर्दा दफा २१ को खण्ड (ग) बमोजिम गठित समितिसँग समन्वय गरी गर्ने छ ।

(ख) कार्यक्रम सञ्चालन भइ कार्यान्वयन भएकोमा प्राविधिक मूल्यांकनका आधारमा वा कार्य प्रगतिको आधारमा भुक्तानी दिन सकिनेछ ।

(ग) कार्यक्रमको अन्तिम किस्ता रकम अनुगमन तथा मूल्यांकनका आधारमा दिइने छ ।

(घ) अनुगमन तथा मूल्यांकनका आधारमा कार्यक्रमहरुको जाँचपास तथा फरफारक गरिनेछ ।

(ङ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी खर्चको व्यवस्था नगरपालिकाको कार्यालयले मिलाउनु पर्नेछ ।

(च) उपभोक्ता समितिहरुबाट हुने मर्मत सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्दा विल भरपाई लगायत विवरण संकलन काममा सम्लग्न व्यक्तिहरुको हाजिरी तथा कार्यरत रहने समय र स्थानका विषयमा पनि हेर्नु पर्दछ ।

३२. विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने

मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि उपलब्ध गराएको रकमहरुको विवरण चौमासिक रुपमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

३३. पुरस्कार वा प्रशंसापत्र प्रदान गर्न सक्ने

राम्रो काम गर्ने उपभोक्ता समिति तथा कर्मचारीहरुलाई बोदेबरसाईन नगरपालिकाले नगद पुरस्कार वा प्रशंसा पत्र दिन सक्नेछ ।

३४. जाँचपास र फरफारक

यस कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित स साना कार्यक्रमहरु पनि सम्पन्न भएपछि समयमा नै जाँचपास गरी त्यसको फरफारक गराउनु पर्नेछ ।

३५. प्रतिवेदन

समितिवाट भए गरेका कार्यहरुको प्रगति प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय मार्फत नियमित रुपमा सम्बन्धित निकायहरुमा पठाई राख्नु पर्नेछ ।

३६. संशोधन तथा बचाउ

(१) यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुराहरुमा कुनै संशोधन गर्नु परेमा सम्बन्धित प्रचलित ऐन नियमको परिधिभित्र रही नगर कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) यस कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका कुराहरुका हकमा यसै कार्यविधि अनुसार र उल्लेख नभएका कुराहरुका हकमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

(३) कार्यविधिमा लेखिएका कुराहरु नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र तत् सम्बन्धी नियमावली तथा अन्य प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः निष्कृय हुनेछ ।